

A בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף ו בבא קמא. Some of the topics we will learn about include.

The four scenarios of נזיקין that are חייב בתשלומין through צד השוה of the ארבעה אבות נזיקין

1.
אבנו סכינו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו
If a person left his stone, knife, or package lying on a roof top, and then an average wind came and blew it down and it caused damage, he is חייב.

2.
בור המתגלגל
ברגלי אדם וברגלי בהמה
If a person first placed an obstacle in a רשות הרבים, and then another person or animal rolled the בור to a second location, where it caused a הזיק, he is חייב.

B 3.
אע"פ שברשות אדם הזיקו חייבים לשלם
If a person emptied his wastes into the רשות הרבים with permission, and the wastes caused a הזיק, he is חייב.
4.
נתנו לו זמן לקוץ את האילן ולסתור את הכותל לאחר הזמן חייב
If a person set a time-limit for a person to cut down his tree, or demolish his wall, and after the time expired they fell down, he is חייב.

A

נזיקין
חייב בתשלומין
through the
צד השוה
of the ארבעה אבות נזיקין

אבנו סכינו ומשאו
שהניחן בראש גגו
ונפלו ברוח מצויה
והזיקו

בור המתגלגל
ברגלי אדם
וברגלי בהמה

B

אע"פ שברשות
אדם הזיקו
חייבים לשלם

נתנו לו זמן
לקוץ את האילן
ולסתור את הכותל
לאחר הזמן חייב

C The Mishnah's Halachah of מיטב;
If one of the נזיקין caused damage, the owner must reimburse the נזיק with עידית, his most superior fields, but not with בינונית, an average field, and certainly not with זיבורית, an inferior field, because the Pasuk that refers to שן ורגל states
מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם

The Machlokes רבי ישמעאל and רבי עקיבא regarding כגון שהיתה עידית דניזק
כזיבורית דמזיק

The superior fields were of equal quality as the מניזק's superior fields, is the עידית assessed according to the מניזק's fields, or according to the מזיק's fields?

C

מיטב

עידית • בינונית • זיבורית

כגון

שהיתה עידית דניזק
כזיבורית דמזיק

1 So let's review ...

Regarding the ארבעה אבות נזיקין
 השור הבור המבעה והאש
 Although
 לא ראי זה כראי זה
 ולא ראי זה כראי זה
 Each one possesses a unique חומרא;
 Nevertheless, the Mishnah concludes;
 הצד השווה שבהן
 שדרכן להזיק
 ושמירתן עליך
 All four אבות have a general חומרא in common;
 They are likely to cause הזיק; and
 The owner must guard them.
 Therefore, there is a אב בנין from the ארבעה אבות נזיקין to all
 other נזיקין, that
 וכשהזיק
 חב המזיק לשלם תשלומי נזק
 במיטב הארץ
 The מזיק is liable to reimburse the נזק with his most
 superior fields.

1

ארבעה אבות נזיקין
 השור - הבור - המבעה - והאש

לא ראי זה ולא ראי זה
 כראי זה כראי זה

הצד השווה שבהן
 שדרכן להזיק - ושמירתן עליך

Therefore, there is a אב בנין from the ארבעה אבות נזיקין to all other נזיקין

וכשהזיק חב המזיק
 לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ

2 The Gemara now discusses four scenarios of נזיקין for which the השוה צד is needed, because they are not completely similar to one of the אבות נזיקין:

1.

אביי says

אבנו סכינו ומשאו שהניחן בראש גגו

ונפלו ברוח מצויה והזיקו

If a person left his stone, knife, or package lying on a rooftop, and an average wind blew it down and it caused damage, he is חייב, as the Gemara explains

הזיקו

בתר דנייחי

ואפקרינהו

The אבנו סכינו ומשאו first came to rest in a רשות הרבים, and the owner declared it ownerless before the הזיק occurred, in which it became a ברשות הרבים.

However, בור alone cannot be the source, because

מה לבור

שכן אין כח אחר מעורב בו

תאמר בהני

שכח אחר מעורב בהן

A בור was created by the person alone, without any other factors, while this בור he created together with a second factor, the רוח מצויה, that blew it to the ground,

And אש alone, which IS כח אחר מעורב בו, cannot be the source either, because

מה לאש

שכן דרכו לילך ולהזיק

The הזיק occurs when the moving אש encounters the item that was stationary;

תאמר בהני

שאין דרכן לילך ולהזיק

While here the הזיק occurs when the moving item encounters אש ומשאו that was stationary.

Therefore, the source is

הצד השווה שבהן שדרכן להזיק

ושמירתן עליך

2

הצד השווה שבהן

1

אביי

אבנו - סכינו - ומשאו
שהניחן בראש גגו
ונפלו ברוח מצויה
והזיקו

הזיקו בתר דנייחי - ואפקרינהו

They first came to rest in רשות הרבים and the owner declared it ownerless before the הזיק occurred and it then becomes like a ברשות הרבים.

However, בור alone cannot be the source...

A בור was created by the person alone, without any other factors

מה לבור
שכן אין כח אחר מעורב בו
תאמר בהני שכח אחר מעורב בהן

While this בור he created together with a second factor, the רוח מצויה, that blew it to the ground

And אש alone, which is כח אחר מעורב בו cannot be the source either

שכן דרכו לילך ולהזיק

תאמר בהני שאין דרכן לילך ולהזיק

Therefore, the source is הצד השווה שבהן שדרכן להזיק ושמירתן עליך

3

2.

רבא says the אב בנין is needed for בור המתגלגל

ברגלי אדם וברגלי בהמה

A person who first placed an obstacle in a רשות הרבים, and then another person or animal rolled it to a second

location where it caused damage, he is חייב; and דאפקרינהו The owner had declared that item ownerless before the

בור ברשות הרבים occurred, in which it became a

בור ברשות הרבים. However, בור alone cannot be the source, because מה לבור

שכן מעשיו גרמו לו

תאמר בהני

שאין מעשיו גרמו לו

Generally, a בור is created by HIS action that he dug the pit; while here the בור was created by the actions of the אדם who moved the בור to the

מקום היזק. And שור alone cannot be the source either, because

מה לשור

שכן דרכו לילך ולהזיק

תאמר בהני

שאין דרכו לילך ולהזיק

Therefore, the source is

הצד השווה שבהן שדרכו להזיק

ושמירתן עליך

3

הצד השווה שבהן

2

רבא

בור המתגלגל ברגלי אדם וברגלי בהמה

A person who first placed an obstacle in a רשות הרבים, and then another person or animal rolled it to a second location where it caused damage

חייב

ואפקרינהו

The owner had declared that item ownerless before the היזק occurred, in which it became a בור ברשות הרבים

However, בור alone cannot be the source...

מה לבור
שכן מעשיו
גרמו לו
תאמר בהני
שאין מעשיו
גרמו לו

Here the בור was created by the actions of the אדם who moved the בור

A בור is created by his action that he dug the pit

And שור alone cannot be the source either...

מה לשור שכן דרכו לילך ולהזיק

תאמר בהני שאין דרכו לילך ולהזיק

Therefore, the source is
הצד השווה שבהן שדרכו להזיק
ושמירתן עליך

4

3.
 כל אלו שאמרו פותקין ביבותיהן וגורפין מערותיהן
 Regarding all those whom the חכמים permitted to empty
 their wastes into the רשות הרבים;
 בימות החמה אין להם רשות
 בימות הגשמים יש להם רשות
 During the summer he may not do so, because the clean,
 dry streets become soiled, while in the winter he may do
 so, because the streets are muddy anyway. However,
 אע"פ שברשות
 אם הזיקו חייבים לשלם
 Even when he does have permission, if the wastes caused
 damage, he is חייב.

As the Gemara explains
 אי בהדי דקאזלי מזקי
 The Braisa does not refer to a היזק that occurs while the
 wastes were being put out, because
 כחו הוא
 The person's power caused the היזק, and as Rashi explains
 ותנא ליה במתניתין
 The Mishnah already mentioned the היזק of אדם.
 אלא בתר דנייה
 The Braisa must refer to היזק that occurs after the wastes
 became stationary; and דאפקרינהו, in which it became a בור
 ברשות הרבים.
 However, בור alone cannot be the source, because
 מה לבור שכן שלא ברשות
 תאמר בהני דברשות
 A בור was created without permission, while this בור was
 created with permission.
 And שור alone cannot be the source either, because
 מה לשור
 שכן דרכו לילך ולהזיק
 תאמר בהני
 שאין דרכו לילך ולהזיק
 Therefore, the source is
 הצד השווה שבהן שדרכן להזיק
 ושמירתן עליך

4

הצד השווה שבהן

3

רב אבא בר אבבה

כל אלו שאמרו פותקין ביבותיהן וגורפין מערותיהן

Regarding all those whom the חכמים permitted to
 empty their wastes into the רשות הרבים;

בימות החמה אין להם רשות בימות הגשמים יש להם רשות

During the summer he may not do so,
 because the clean, dry streets become soiled,
 while in the winter he may do so,
 because the streets are muddy anyway.

However,

אע"פ שברשות אם הזיקו חייבים לשלם

Even when he does have permission,
 if the wastes caused damage

חייב

אלא בתר דנייה

אי בהדי דקאזלי

ואפקרינהו

מזקי

It now becomes a
 בור קרלות פרכים

כחו הוא

The Mishnah already
 mentioned the פסק of אדם

However, בור alone cannot be the source...

While
 this בור was
 created with
 permission

מה לבור
 שכן שלא ברשות
 תאמר בהני
 דברשות

A בור
 was created
 without
 permission

And שור alone cannot be the source...

מה לשור
 שכן דרכו לילך ולהזיק
 תאמר בהני
 שאין דרכו לילך ולהזיק

Therefore, the source is
 הצד השווה שבהן שדרכן להזיק
 ושמירתן עליך

5

4. הכותל והאילן שנפלו לרה"ר says the אב בנין is needed for the Mishnah's Halachah of

הכותל והאילן שנפלו לרה"ר והזיקו פטור מלשלם

If a person's wall or tree fell down into the רשות הרבים and caused damage, he is not liable.

However,

נתנו לו זמן לקוץ את האילן ולסתור את הכותל

If initially set a time-limit for him to cut down his tree, or demolish his wall, that was in danger of falling, it depends;

נפלו בתוך הזמן והזיקו פטור

לאחר הזמן חייב

If the tree or wall fell down before the time expired, he is פטור, but if they fell down after the time expired, he is חייב.

And as the Gemara explains,

לאחר זמן חייב

בור ברשות הרבים, דאפקרינהו

However, בור alone cannot be the source, because

מה לבור

שכן תחילת עשייתו לנזק

תאמר בהני

שאין תחילת עשייתו לנזק

The בור was destined to cause הניזק from when it was

created, while these were not destined to cause הניזק when they were built.

And שור alone cannot be the source either, because

מה לשור

שכן דרכו לילך ולהזיק

תאמר בהני

שאין דרכו לילך ולהזיק

Therefore, the source is

הצד השווה שבהן שדרכו להזיק

ושמירתו עליך

=====

5

הצד השווה שבהן

4

בנין

הכותל והאילן שנפלו לרה"ר והזיקו פטור מלשלם

However,

נתנו לו זמן לקוץ את האילן ולסתור את הכותל

If initially set a time-limit for him to cut down his tree, or demolish his dangerous wall it depends...

נפלו בתוך הזמן והזיקו פטור

נפלו לאחר הזמן והזיקו חייב ואפקרינהו and it became a בור ברשות הרבים

However, בור alone cannot be the source...

מה לבור שכן תחילת עשייתו לנזק

The בור was destined to cause נזק from when it was created

While these were not destined to cause נזק when built.

תאמר בהני שאין תחילת עשייתו לנזק

And שור alone cannot be the source...

מה לשור שכן דרכו לילך ולהזיק תאמר בהני שאין דרכו לילך ולהזיק

Therefore, the source is הצד השווה שבהן שדרכו להזיק ושמירתו עליך

6 The Mishnah mentioned the Halachah וכשהזיק חב המזיק לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ חב המזיק לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ If one of the נזיקין caused damage, he must reimburse the נזיק with עידיית, his most superior fields, but not with בינונית, an average field, and certainly not with זיבורית, an inferior field, because the Pasuk of ורגל שן states; מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם

The Gemara cites a Machlokes in a Braisa in how to assess the עידיית המזיק field.

מיטב שדהו של נזיק ומיטב כרמו של נזיק דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר

לא בא הכתוב אלא לגבות לנוקין מן העידיית

And the Gemara explains the Machlokes as follows;

כגון שהיתה עידיית דניזק

כזיבורית דמזיק

This is a case in which the נזיק's superior fields were of equal quality as the המזיק's inferior fields:

אלא לא בא הכתוב

לגבות לנוקין

מן העידיית

The quality of עידיית is assessed according to the נזיק's properties. Therefore, the מזיק can pay even with his זיבורית field, because it is equal in quality to the עידיית ה'נזיק field, while רבי עקיבא holds

כדמזיק שיימינן

The quality of עידיית is assessed according to the מזיק's properties. Therefore, the מזיק must pay with HIS עידיית field.

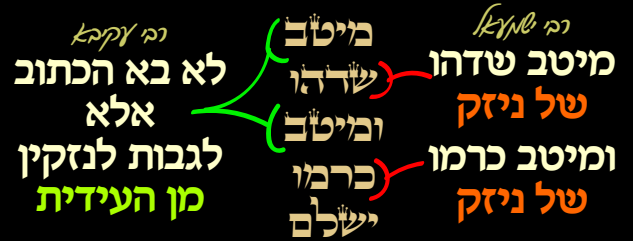
The Gemara explains that the Machlokes is based on the Pasuk

מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם

6 וכשהזיק חב המזיק לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ If one of the נזיקין caused damage, he must reimburse the נזיק with עידיית, his most superior fields, but not with בינונית, and certainly not with זיבורית

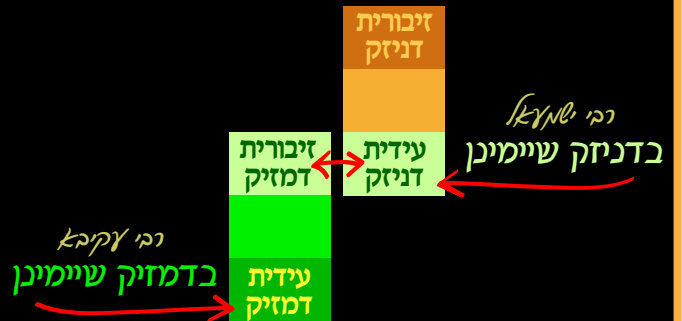
מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם

How to assess the עידיית המזיק field

כגון שהיתה

עידיית דניזק - כזיבורית דמזיק

7 רבי ישמעאל cites a גזירה שוה of the word שדהו with the word שדה in the earlier Pasuk

ובער בשדה אחר

The animal went into the other's field;

מה שדה האמורה למעלה דניזק

אף שדה האמורה למטה דניזק

Just as the earlier word שדה, which refers to the damages,

which obviously occurred in the נזיק's field; so too; the

later word שדה here which refers to the payment, is

according to the נזיק's field.

7 מיטב שדהו של נזק ומיטב כרמו של נזק

8 However, רבי עקיבא argues
 לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן העידית
 The simple understanding of the Pasuk, refers to
 דהאיך דקא משלם
 We go according to the field of the מזיק who is paying,
 because the word ישלם follows the word וכרמו;
 And as Rashi explains
 ולא אתי גזרה שוה
 ועקר ליה לקרא
 The פשט cannot override the גזרה שוה.

8

רבי עקיבא
**לא בא הכתוב
 אלא לגבות לניזקין
 מן העידית**

<i>דכאק דקא משלם</i>	מיטב שדהו	ובער בשדה	<i>Rashi explains ולא אתי גזרה שוה ועקר ליה לקרא ענינה ליה cannot override the פשט</i>
<i>According to the field of the מזיק who is paying</i>	ומיטב כרמו ישלם	אחר	

9 While רבי ישמעאל responds
 אהני גז"ש ואהני קרא
 This Pasuk does not contradict the גזירה שוה, but rather
 both are necessary:
 The גזירה שוה refers to the previous case of
 שהיתה עידית דניזק
 כזיבורית דמזיק
 Where
 בדניזק שיימינן
 While the Pasuk refers to a case of
 דאי אית ליה למזיק עידית וזיבורית
 וזיבורית דידיה לא שויא כעידית דניזק
 The מזיק owns both עידית and זיבורית fields, and his
 עידית field is of lesser quality than the ניזק's עידית field, while his
 זיבורית field is of greater quality than the ניזק's זיבורית field;
 In this case
 בדמזיק שיימינן
 The מזיק must pay with his עידית field, and not with his
 זיבורית, because the quality of עידית cannot be less than the
 עידית of the ניזק.

9

רבי ישמעאל
אהני גז"ש - ואהני קרא
 This Pasuk does not contradict the גזירה שוה
 but rather both are necessary

<i>דאית ליה למזיק עידית וזיבורית וכיבורית דידיה לא שויא כעידית דניזק</i>	מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם	ובער בשדה אחר	<i>לפניה עידית דניזק כזיבורית דמזיק</i>
בדמזיק שיימינן	עידית דמזיק	עידית דמזיק	עידית דניזק
	זיבורית דמזיק	זיבורית דמזיק	זיבורית דניזק
	זיבורית דניזק		זיבורית דניזק

This discussion continues in the next Daf.